סחר, השקעות ופרויקטים בין ממשלה לממשלה

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

היקף היחסים הכלכליים

הסחר גדל במהירות מאז 1990. הסחר הדו־צדדי עלה מ־8.154 מיליארד דולר ארה"ב ב־1998 ל־10.821 מיליארד דולר ארה"ב ב־2000.[1] עד 2009 הוא הגיע ל־75.1 מיליארד דולר סינגפורי ($S). סין היא שותפת הסחר הגדולה ביותר של סינגפור בסחורות מאז 2013, וב־2023 היא היוותה 13.9% מכלל סחר הסחורות של סינגפור. באותה תקופה הייתה סינגפור המשקיעה הזרה הגדולה ביותר בסין לפי זרימות ההשקעה, ואילו סין היא יעד ההשקעה הגדול ביותר של סינגפור מאז 2007.[2]

יש לקרוא נתונים אלה בזהירות. חלק ניכר מההשקעות הרשומות כסינגפוריות הוא הון המנותב דרך חברות אחזקה סינגפוריות בידי משקיעים ממקומות אחרים, ובהם קבוצות רב־לאומיות המשתמשות בעיר כמרכז ניהול כספים אזורי וקרנות המאגדות הון ממדינות רבות. מעמדה של סינגפור כמשקיעה הזרה הגדולה ביותר בסין משקף אפוא את תפקידה כמתווכת פיננסית לא פחות מאשר את עושרם של תושביה. הדבר נכון גם בכיוון ההפוך, שכן השקעות סיניות בדרום־מזרח אסיה עוברות לעתים קרובות דרך ישויות סינגפוריות.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הסכם הסחר החופשי ושדרוגיו

המסגרת המשפטית של היחסים הכלכליים נשענת על הסכם הסחר החופשי בין סין לסינגפור (China-Singapore Free Trade Agreement, CSFTA), שנכנס לתוקף ב־1 בינואר 2009. המשא ומתן לשדרוגו נפתח לאחר ביקור המדינה של הנשיא שי ג'ינפינג ב־2015 והסתיים בנובמבר 2018. פרוטוקול השדרוג הראשון נחתם באותו חודש, במהלך ביקורו הרשמי של ראש הממשלה לי קצ'יאנג.[3]

פרוטוקול שדרוג נוסף (Further Upgrade Protocol), שנחתם בדצמבר 2023, נכנס לתוקף ב־31 בדצמבר 2024. הוא הפך את ההסכם להסכם הסחר החופשי הראשון של סין עם מדינה אסייתית שבו ההתחייבויות בתחומי השירותים וההשקעות בנויות לפי גישת הרשימה השלילית, שלפיה כל הענפים פתוחים אלא אם הוחרגו במפורש. משקיעים סינגפורים אינם כפופים עוד לתקרות על החזקה זרה בהון ב־22 ענפים, ובהם בנייה, סחר קמעונאי וסיטונאי, אדריכלות ותכנון עירוני, בדיקות טכניות והחכרה.[4] עבור מוסדות פיננסיים, חשיבות הפרוטוקול נובעת פחות מוויתורים ישירים ויותר מהאות שהוא משדר. סינגפור הייתה השותפה האסייתית הראשונה שעמה השתמשה סין בטכניקת אמנה זו, וזה מאשש את תפקידה של העיר כשדה ניסוי לפתיחותה של סין.

סוג'ואו, טיינג'ין וצ'ונגצ'ינג

המאפיין הייחודי ביותר של היחסים הוא הפרויקט בין ממשלה לממשלה. הפארק התעשייתי סין־סינגפור בסוג'ואו (China-Singapore Suzhou Industrial Park) הושק ב־26 בפברואר 1994, כאשר סגן ראש הממשלה לי לנצ'ינג והשר הבכיר לי קואן יו (Lee Kuan Yew) חתמו על ההסכם לפיתוחו המשותף. הפארק משתרע על 278 קמ"ר, ומתוכם 80 קמ"ר מהווים את אזור שיתוף הפעולה בין סין לסינגפור.[5] הרעיון היה להעביר לעיר סינית את "התוכנה" של סינגפור, כלומר את שיטות התכנון, המנהל וקידום ההשקעות שלה, שנשאבו מאזור התעשייה ג'ורונג (Jurong).

השנים הראשונות היו קשות. בתחילה החזיקו חברות הקשורות למדינת סינגפור ב־65 אחוזים מחברת הפיתוח, ואילו רשויות סוג'ואו קידמו אזור תעשייה מתחרה משלהן. ב־1999 הפחיתה סינגפור את חלקה ל־35 אחוזים כדי להעניק לשלטון המקומי אינטרס ישיר בהצלחת הפארק. הפארק רשם את רווחו הראשון, 3.8 מיליון דולר ארה"ב, בעשרת החודשים הראשונים של

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2001. עד 2019 הגיע התוצר הכלכלי שלו ל־274 מיליארד רנמינבי.[6] הלקח, שסינגפור יישמה בפרויקטים המאוחרים שלה, היה שהעברת ידע מוסדי מצליחה רק כאשר האינטרסים המקומיים מתיישבים עמה.

הפרויקט השני היה עיר האקולוגיה סין־סינגפור בטיינג'ין (Sino-Singapore Tianjin Eco-City), שעל הסכם המסגרת שלה חתמו ראש הממשלה לי הסיין לונג (Lee Hsien Loong) וראש הממשלה ון ג'יאבאו ב־18 בנובמבר 2007. היא משתרעת על 30 קמ"ר ותוכננה ל־350,000 תושבים עד 2020. אוכלוסייתה הגיעה לכ־100,000 ב־2019, וזה מראה שתכנון עיר האקולוגיה התקדם לאט יותר מהפיתוח התעשייתי.[7]

הפרויקט השלישי, יוזמת ההדגמה סין־סינגפור (צ'ונגצ'ינג) לקישוריות אסטרטגית (China-Singapore (Chongqing) Demonstration Initiative on Strategic Connectivity), הושק ב־2015 ומתמקד בפיננסים, בתעופה, בלוגיסטיקה ובטכנולוגיית מידע.[8] בשונה מסוג'ואו ומטיינג'ין, אין לו אתר קבוע. מטרתו לקשר את מערב סין עם דרום־מזרח אסיה ועם שוקי ההון של סינגפור. התוצאה הבולטת ביותר שלו היא מסדרון הסחר הבינלאומי החדש ביבשה ובים (New International Land-Sea Trade Corridor), העובר במסילת ברזל מצ'ונגצ'ינג לנמלי מפרץ בייבו שבגואנגשי, כגון צ'ינג'ואו, וממשיך בדרך הים לסינגפור והלאה. עד ספטמבר 2019 היה המסדרון מחובר ל־190 נמלים ב־90 מדינות.[9]

שיתוף פעולה פיננסי והרנמינבי

הפרויקטים הממשלתיים הפכו לכלים לשיתוף פעולה פיננסי. הבנק העממי של סין (People's Bank of China) הסמיך ב־8 בפברואר 2013 את סניף סינגפור של הבנק התעשייתי והמסחרי של סין (Industrial and Commercial Bank of China, ICBC) כבנק סליקה לרנמינבי.[10] לאחר שהרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore, MAS) והבנק העממי של סין הרחיבו מוקדם יותר באותה שנה את הסכם החלף המטבעות הדו־צדדי שלהם, הושקו במאי 2013 פונקציות סליקת רנמינבי בסינגפור. בישיבת המועצה המשותפת ב־22 באוקטובר 2013 הרחיבה סין לסינגפור את תוכנית המשקיעים המוסדיים הזרים המוכרים ברנמינבי (RMB Qualified Foreign Institutional Investor, RQFII), עם מכסה של 50 מיליארד רנמינבי. שני הצדדים הסכימו גם על מסחר ישיר בין הרנמינבי לדולר הסינגפורי ועל בחינת זרימות רנמינבי חוצות גבולות עם סוג'ואו וטיינג'ין.[11]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

כעבור שנתיים, ב־9 בנובמבר 2015, הוכפלה המכסה ל־100 מיליארד רנמינבי. צ'ונגצ'ינג קיבלה את אותם אמצעי רנמינבי חוצי גבולות כמו סוג'ואו וטיינג'ין, כך שבנקים סינגפוריים יכלו להלוות רנמינבי לחברות מצ'ונגצ'ינג, ואילו חברות אלה יכלו להנפיק אגרות חוב ברנמינבי בסינגפור ולהחזיר את התמורה. MAS ונציבות הפיקוח על ניירות ערך של סין (China Securities Regulatory Commission) הסכימו על דיאלוג קבוע ברמה בכירה ועל בחינת מוצרים משותפים, ובהם מוצרים התומכים ביוזמת "One-Belt-One-Road".[12] אמצעים אלה הפכו את סינגפור לאחד ממרכזי הרנמינבי האוף־שור העיקריים מחוץ להונג קונג, בתפקיד הנשען על הסחר שלה עם סין ועל נוכחותם של בנקים סיניים.

הערות

1. Wikipedia, "China–Singapore relations" (נצפה בנובמבר 2026): היקף סחר של 8.154 מיליארד דולר ארה"ב ב־1998, 8.56 מיליארד דולר ארה"ב ב־1999 ו־10.821 מיליארד דולר ארה"ב ב־2000; 75.1 מיליארד דולר סינגפורי ב־2009. ↩

2. Rajah & Tann Singapore, "Commencement of China-Singapore FTA Further Upgrade Protocol w.e.f. 31 Dec 2024", 9 בינואר 2025 (sg.rajahtannasia.com): סין היא שותפת הסחר הגדולה ביותר של סינגפור בסחורות מאז 2013, עם 13.9% מכלל סחר הסחורות ב־2023; סינגפור היא המשקיעה הזרה הגדולה ביותר בסין לפי זרימות ההשקעה מאז 2013; סין היא יעד ההשקעה המוביל של סינגפור מאז 2007. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, דף המדינה "People's Republic of China" (נצפה בנובמבר 2026): סין שותפת הסחר הגדולה ביותר מאז 2013. ↩

3. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, דף המדינה "People's Republic of China" (נצפה בנובמבר 2026): CSFTA בתוקף מ־1 בינואר 2009; המשא ומתן לשדרוג נפתח בעקבות ביקור המדינה של הנשיא שי ב־2015 והסתיים בנובמבר 2018; פרוטוקול השדרוג נחתם במהלך ביקורו הרשמי של ראש הממשלה לי קצ'יאנג בנובמבר 2018. ↩

4. Rajah & Tann Singapore, "Commencement of China-Singapore FTA Further Upgrade Protocol", 9 בינואר 2025: הפרוטוקול נחתם בדצמבר 2023, בתוקף מ־31 בדצמבר 2024; ה־CSFTA הופך ל־"China's first FTA with an Asian country where commitments for services and investment are done through the negative list approach"; רשימה שלילית קצרה יותר של ענפים הסגורים בפני משקיעים זרים; ביטול תקרות ההחזקה הזרה בהון ב־22 ענפים, ובהם בנייה, קמעונאות וסיטונאות, אדריכלות ותכנון עירוני, בדיקות טכניות, השכרה והחכרה. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

5. Wikipedia, “Suzhou Industrial Park” (נצפה בנובמבר 2026): הושק ב־26 בפברואר 1994 עם חתימת ההסכם על הפיתוח המשותף בידי סגן ראש הממשלה לי לנצ׳ינג ולי קואן יו; 278 קמ״ר בסך הכול, אזור שיתוף פעולה של 80 קמ״ר. ↩

6. Wikipedia, “Suzhou Industrial Park” (נצפה בנובמבר 2026): חלוקת אחזקות ראשונית של 65 אחוזים למפעלים סינגפוריים ו־35 אחוזים למפעלים סיניים בבעלות המדינה; סינגפור הפחיתה את חלקה ל־35 אחוזים ב־1999; רווח ראשון של 3.8 מיליון דולר ארה״ב בעשרת החודשים הראשונים של 2001; תמ״ג של 274 מיליארד רנמינבי והכנסות ממסים של 37 מיליארד רנמינבי ב־2019. ↩

7. Wikipedia, “Sino-Singapore Tianjin Eco-city” (נצפה בנובמבר 2026): הסכם המסגרת נחתם ב־18 בנובמבר 2007 בידי Lee Hsien Loong ו־Wen Jiabao; שטח של 30 קמ״ר; יעד של 350,000 תושבים עד 2020; אוכלוסייה של כ־100,000 באפריל 2019 לפי China Daily. ↩

8. China-Singapore (Chongqing) Demonstration Initiative on Strategic Connectivity, הושקה במהלך ביקור המדינה של הנשיא שי ג׳ינפינג בסינגפור בנובמבר 2015, עם ארבעה ענפים מועדפים (שירותים פיננסיים, תעופה, תחבורה ולוגיסטיקה, טכנולוגיית מידע ותקשורת). ↩

9. Wikipedia, “New International Land-Sea Trade Corridor” (נצפה בנובמבר 2026): קו רכבת מצ׳ונגצ׳ינג לנמלי מפרץ בייבו כגון צ׳ינג׳ואו ומשם המשך בדרך הים; סינגפור היא שותפה במסגרת הבין־ממשלתית של ה־China-Singapore (Chongqing) Demonstration Initiative on Strategic Connectivity; לפי Xinhua, מחובר ל־190 נמלים ב־90 מדינות נכון לספטמבר 2019. ↩

10. Wikipedia, “Internationalization of the renminbi” (נצפה בנובמבר 2026): “Singapore followed with the designation of ICBC as a clearing bank in 2013”; טבלת מינויי בנקי הסליקה: סניף ICBC בסינגפור, 8 בפברואר 2013. ↩

11. Monetary Authority of Singapore, “New Initiatives to Strengthen China-Singapore Financial Cooperation”, הודעה לתקשורת, 22 באוקטובר 2013: תוכנית RQFII הורחבה לסינגפור עם מכסה כוללת של 50 מיליארד רנמינבי; מסחר ישיר בין היואן הסיני לדולר הסינגפורי; הסכם ההחלף הדו־צדדי המורחב “paved the way for the launch of RMB clearing functions in Singapore in May this year”; נבחנו אמצעים חדשים לזרימות רנמינבי חוצות גבולות עם הפארק התעשייתי סוג׳ואו ועם עיר האקולוגיה טיינג׳ין. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

12. Monetary Authority of Singapore, “Cross-border RMB Flows and Capital Market Connectivity between China and Singapore to Strengthen”, הודעה לתקשורת, 9 בנובמבר 2015: האמצעים שחלו על סוג’ואו וטיינג’ין הורחבו לצ’ונגצ’ינג; בנקים סינגפוריים רשאים להלוות רנמינבי לחברות מצ’ונגצ’ינג, הרשאיות להנפיק אגרות חוב ברנמינבי בסינגפור ו־“fully repatriate the proceeds”; מכסת RQFII הוכפלה מ־50 מיליארד רנמינבי ל־100 מיליארד רנמינבי; הסדר ההחלף שנחתם במרץ 2013 יחודש; דיאלוג בין MAS ל־CSRC; מוצרים משותפים, ובהם תמיכה ביוזמת One-Belt-One-Road. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.